Geloven in Fryslân

programma voor 2022-2023

Afbeelding van het schilderij 'Boerderij met koolzaad' van Jentsje Popma

Cursus 'Geloven in Fryslân'

Over geloven en theologie in de Friese context.

Een project van Stifting Krúspunt - Frysk Oekumenysk Platfoarm

Beschrijving

In deze cursus wordt gereflecteerd op de situatie van kerk en geloof in de (historische) context van Friesland. Aan de hand van de bestaande theologische vakken (historisch, Bijbels, systematisch en praktisch) wordt de cursist door middel van een verkenningstocht ingewijd op het terrein van geloven en theologie in de Friese context. De vraag in hoeverre de Friese taal en cultuur een eigen plek in kerk en theologie hebben, hebben gehad en verdienen, vormt het hermeneutische kader van de cursus. Vragen over de relatie tussen evangelie en cultuur komen dus steeds terug: taal, cultuur, geschiedenis, landschap, geloof en spiritualiteit.
De cursus wordt gehouden bij Nijkleaster te Jorwert. Dat betekent dat de cursusdagen in een vast ritme van ‘ora et labora’ plaatsvinden. Daarmee heeft deze verkenningstocht niet alleen een cognitief maar ook een persoonlijk-spiritueel karakter. De cursusdagen bestaan uit een hoorcollege in de ochtend en een werkcollege in de middag. De cursus wordt aangeboden in een cyclus van drie jaar. De cursist kan één jaar deelnemen of de verkenningstocht uitbreiden.
Aan de deelname aan de introductiemorgen zijn geen kosten verbonden.

Doelstelling

Het doel van de cursus is dat de deelnemers:
- meer zicht krijgen op geloof/kerk/theologie in de Friese context,
- ervaren hoe 'het evangelie is/wordt ondergedompeld in de Friese cultuur',
- de Friese context kunnen verdisconteren in de concrete werksituatie
- kunnen reflecteren op de betekenis fan de Friese context voor de theologie,
- in een setting van rust en verstilling reflecteren op werk en leven.

Competenties

De cursus draagt bij aan: (overgenomen uit het accreditatiekader van de PThU):

1. Hermeneutische bekwaamheid. Het vermogen om methodisch, bereflecteerd en vernieuwend teksten, tradities, verhalen en praktijken in hun contexten en wisselwerkingen te lezen, te interpreteren, te verstaan en te vertolken en zichzelf hierbij te laten lezen, interpreteren, verstaan en vertolken.

4. Verbindende bekwaamheid. Het vermogen om in interactionele situaties verbindingen te leggen tussen cultuur en kerk, tussen traditie en dagelijks leven, tussen de plaatselijke kerk en de catholica.

6. Missionaire bekwaamheid. Het vermogen om a. te communiceren met mensen van fundamenteel verschillende achtergronden en levensbeschouwingen; b. eigen overtuigingen en geloof te verwoorden en te verkondigen in het besef van de specifieke context waarin dit gebeurt.

Doelgroep

Voor theologen (pastoraal werkers, predikanten en priesters) die zich willen verdiepen in de Friese context van geloven, kerkgemeenschap en theologie.

Aantal studiepunten: 2 of 4 ECTS

Er worden 4 studiedagen aangeboden. Inclusief de verplichte literatuur staat dat voor 56 uren (2 ECTS).
Daarna volgt de mogelijkheid tot het schrijven van een artikel in relatie tot de thematiek van de cursus. Dit proces wordt begeleid door de cursusleiding d.m.v. twee intervisiebijeenkomsten waarin de opzet en de voortgang van het artikel worden besproken. Ook dit proces staat voor 56 uren/2 ECTS. Het artikel (2000 – 3000 woorden) kan gepubliceerd worden op de website van Krúspunt en eventueel in een tijdschrift.

Toetsing

De deelnemers hebben aanwezigheidsplicht en schrijven iedere cursusdag een reflectieverslag. De deelnemers die een artikel schrijven worden begeleid en beoordeeld door de cursusleiding. De cursus Leauwe yn Fryslân wordt georganiseerd door de Stifting Krúspunt. De organisatie is in handen van dr. Alex Riemersma, dr. Liuwe Westra, ds. Tytsje Hibma en ds. Hinne Wagenaar. De laatste twee verzorgen de coördinatie van de cursus.

Locatie

De locatie en setting voor de cursus is Nijkleaster te Jorwert. Dat betekent dat de studiedagen tegelijk ook kloosterdagen zijn. Het vaste ritme van de woensdagen is:

9.15	Inloop
9.30	Morgengebed
10.00	Koffie/thee met kleaster-koeke
10.30	Programma deel 1
12.00	Kleaster-maaltijd in 'Het Wapen van Baarderadeel'
12.45	Kleaster-kuier
14.15	Programma deel 2
15.45	Korte afsluiting van de dag
16.00	Afscheid en vertrek

Kosten van de cursus

Deel 1: Basis cursus (4 studiedagen, 2 ECTS)	€ 500,00
Deel 2: Intervisie en artikel (2 ECTS)	€ 150,00
Aanschaf: Hinne Wagenaar, *Op ús eigen wize* (Bornmeer 2015)	€ 22,50

Docenten

- Alex Riemersma is voorzitter van de Stichting Nijkleaster en was voorheen lector Fries & Meertaligheid in Onderwijs en Opvoeding aan de NHL Stenden hogeschool
- Liuwe Westra is gastonderzoeker bij de Fryske Akademy en Tresoar
- Hinne Wagenaar is pionier-predikant voor Nijkleaster en voorheen voorzitter van Krúspunt
- Tytsje Hibma is predikante in Arum-Kimswert en practicumdocent Opleiding Geestelijke Begeleiding PThU

Programma studiedagen

De cursus wordt aangeboden in een cyclus van drie jaar. De cursist kan één jaar deelnemen of de verkenningstocht uitbreiden.

Jaargang 2022 – 2023:

introductie + 4 studiedagen + literatuurstudie (2 ECTS)

Introductie-ochtend op woensdag 21 september 2022
- Inleiding op de studiedagen en ruimte voor inbreng van de deelnemers.
- Introductiecollege: De beschikbaarheid van heilige teksten in de (minderheids-)taal maakt het mogelijk de taal volwaardig te laten functioneren in het religieuze domein. Te beginnen met het Onze Vader en de Psalmen; de volledige Bijbelvertaling versterkt de taal-religieuze identiteit terwijl moderne Friese liederen de vertolkers zijn van het geloven in de eigen taal. Docent: dr. Alex Riemersma

Dag 1. Historische theologie (26 oktober 2022)
Thema: **Kloosters in Friesland.** In een boek met deze titel verzamelden Hein Blommestijn en Jos Huls teksten van pater Titus Brandsma. Wij onderzoeken hoe de oude sporen uitnodigen tot nieuwe vitaliteit en levenskracht. Docent: drs. Tytsje Hibma

Dag 2. Bijbelse theologie (23 november 2022)
Thema: **God maakt geen onderscheid.** Over de betekenis van Petrus' woorden in Handelingen 10: "Nu begrijp ik pas goed dat God geen onderscheid maakt tussen mensen, maar dat hij zich het lot aantrekt van iedereen, uit welk volk dan ook, die ontzag voor hem heeft en rechtvaardig handelt." Naar aanleiding van hoofdstuk 7 uit het boek *Op ús eigen wize. Sân ferhalen út it boek Hannelingen oer taal en kultuer*.
Docent: drs. Hinne Wagenaar

Dag 3. Systematische theologie (11 januari 2023)
Thema: **Jezus Kristus op het kruispunt van landen en volkeren.** Hoe onderscheid je de ene Heer van anderen die heer willen zijn? Hoe onderscheid je zijn heerschappij van die van jezelf? En waarom heeft het

Fries geen woord voor ‘zending’? Over christologie en keet-echisatie.
Docent: dr. Liuwe Westra

Dag 4. Praktische theologie (8 februari 2023)
Thema: **Kerk en dorp.** In 2018 ontstond in de Protestantse Kerk de ‘Dorpskerkenbeweging’ als ondersteuning voor het kerk-zijn in het dorp. Hoe kreeg en krijgt de relatie tussen kerk en dorp in Fryslân vorm?
Docent: drs. Tytsje Hibma

Informatie over het programma van de andere 2 jaargangen is te vinden op de website van Krúspunt: https://www.kruspunt.frl/leauwe-yn-fryslan/